

SELV-EVALUERING

Glamsbjerg Efterskole 2021/202: Huslærer og kontaktlærer

Line Dam

Forord

I skoleåret 2021/2022 har vi haft fokus på huslærer- og kontaktlærerfunktionerne. Vi har tidligere kun været kontaktlærere for elever, der bor i det hus, vi også var huslærere i. Men i og med at vi er begyndt at lave husflytninger, havde vi brug for at gentænke funktionen.

Der var flere mulige scenarier; vi kunne fortsætte med at være kontaktlærere for de elever, der bor i vores hus, og når der så var husflytninger, så ville man ligeledes skifte kontaktelever, eller man kunne beholde de samme kontaktelever hele året, og dermed ikke være kontaktlærer for sine huselever. Der er fordele og ulemper ved begge løsninger, men vi valgte den sidste.

Et af de tungtvejende argumenter for den valgte løsning var, at forældrene har en, for nogen, meget sporadisk kontakt med skolen, og det ville være voldsomt, hvis de skulle forholde sig til tre forskellige kontaktlærere i løbet af året. Et andet tungtvejende argument var, at den kontakt og tillid, der skabes mellem elev og kontaktlærer, er en vigtig brik i udviklingen af eleven på efterskolen, og det var derfor vigtigt for os, at denne forbindelse blev bevaret som en rød tråd fra start til slut af opholdet.

En af de ulemper, vi diskuterede, var at den nære relation mellem elev og kontaktlæreren ville blive udfordret af at eleven ikke boede i kontaktlærerens hus, og på denne baggrund ville det for nogen være meget lidt, man så nogle af sine kontaktelever.

Hvad har vi gjort?

Da kontakteleverne ikke længere var lærernes huselever hele året, valgte vi at løse en anden problemstilling, der har været der igennem flere år, nemlig at der var meget forskel på hvor mange kontaktelever, hver lærer havde. I de huse, hvor der kun er én huslærer, havde man op mod 14 elever alene, hvorimod huslærerne i de huse, der har delt huslærerfunktion, kun havde 6-7 kontaktelever. Nu har alle ca. 8-9 kontaktelever.

For at skabe et rum, hvor kontaktlærerne mødtes med deres kontaktelever, blev der lagt kontaktgruppemøder ind i skemaet; der var planlagt kontaktgruppemøde ca. hver fjerde almindelige torsdag.

På en del af disse møder var der givet et emne, man skulle arbejde med sine elever med. Emnerne var valgt ud fra, at de skulle handle mere om den enkelte elev, mens emnerne på hustimerne, hvor eleverne var i deres husfællesskab, handlede mere om fællesskabet.

Hensigten med dette var, at eleverne kom igennem disse selvudviklende emner i et forum, hvor det gav mening - når det handlede om fællesskabet, var det sammen med deres huskammerater og den lærer, der skulle hjælpe dem med at få det til at lykkes. Når det handlede om selvudvikling, så var det i deres kontaktgrupper sammen med den lærer, der skulle støtte dem i at fortsætte deres udvikling og nå deres drømme og mål.

Vi har desuden startet et nyt projekt op: Årsprojekt. Dette projekt går ud på, at eleverne igennem små opgaver i løbet af året får mulighed for at reflektere over forskellige emner. Det er meget forskellige emner, de kommer omkring, bl.a. et brev til kontaktlæreren/eleven selv i starten af året, der beskriver de tanker eleven har om efterskoleåret; refleksioner om fællesskaber og venskaber; en snak med bedsteforældre om familiehistorien; drømme for fremtiden og meget mere.

Evaluering af tiltag ifm. hus- og kontaktlærerfunktionen:

Selvevalueringen skal foretages med udgangspunkt i skolens værdigrundlag, og man kan godt tillade sig at sige, at der er positive aspekter i hus- og kontaktlærerfunktionerne, der afspejler sig i vores værdigrundlag, herunder plads til forskellighed, udfordringer, fællesskab og medansvar.

Efterskolens værdigrundlag. Fokus på den enkelte og fællesskabet:

Følgende nøgleord beskriver i kort form værdierne på Glamsbjerg Efterskole:

- Plads til forskellighed
- Positive oplevelser

- Selvværd
- Udfordringer
- Fællesskab
- Medansvar

Holdninger og menneskesyn. Selve værdigrundlaget:

Glamsbjerg Fri- og Efterskole vedkender sig de grundtvig/koldske tanker om menneskelivet og skolelivet som udgangspunkt for efterskolens værdigrundlag:

- Vores grundholdning er, at mennesker er forskellige, og at der i denne forskellighed ligger en stor styrke.
- Vi mener, at mennesker har brug for positive oplevelser af egne kræfter og evner. Vi ønsker derfor at stimulere de unge menneskers selvværd ved at give den enkelte passende udfordringer såvel fagligt som menneskeligt, ligesom vi ønsker at udvikle det hele menneske.
- Efterskolelivet er et forpligtende anliggende for såvel skolens ansatte som for de unge mennesker, der skal opleve et værdifuldt fællesskab, hvor de gennem medindflydelse og medansvar oplever sig selv som en vigtig del af helheden.

Vi har i løbet af året talt om disse nye tiltag. Det svære er, at det ikke udelukkende er godt. Da vi valgte at lave husflytninger, var der som før nævnt både fordele og ulemper. Disse er blevet afvejet, og det faldt ud til, at fordelene ved husflytninger er større end ulemperne, men det fjerner jo ikke ulemperne.

En af de udfordringer, vi har oplevet, er at det ikke er alle kontaktgrupperne, der fungerer optimalt. Eleverne har ikke følelsen af et fællesskab i denne gruppe, og derfor føles kontaktgruppemøderne for nogle elevers vedkommende søgt og påduttet. Samlingerne bliver derfor ikke for alle det rum, hvor man kan mærke sine kontaktelever.

Der er også et synspunkt, der trækker i den modsatte retning, hvor der ønskes flere kontaktgruppemøder, der skulle bakke op om de svage elever, der oplever, at det er svært at finde sig til rette i de nye huse.

Den nye struktur har desuden betydet, at hustimerne om torsdagen er blevet til et hurtigt rengøringscheck. Dette fungerer heller ikke optimalt, da hustimen nu bliver hastet igennem uden mulighed for at finde ro med eleverne og få snakket stille og roligt sammen om, hvad der rører sig i huset og på elevholdet.

Forskellighed er en styrke

At skolen betragter menneskers forskellighed som en styrke er en holdning, vi ofte sætter i tale over for eleverne, og vi arbejder løbende med deres tolerance og empati.

I begyndelsen af skoleåret gjorde vi meget ud af teambuilding-øvelser, der netop havde til formål at vise eleverne, at de hver i sig kunne bidrage med noget værdifuldt til fællesskabet, og at det var en fordel, at de havde forskellige styrkeområder.

Konfliktstof på husmøderne har vi også tacklet ved at fokusere på, at mennesker er forskellige, men alle har ret til at blive respekteret, lyttet til og behandlet godt.

Eksempelvis kan en hård tone godt være accepteret i en gruppe, ja, endda opfattes som sjov, mens andre elever kan føle sig hånet eller talt ned til, når denne tone anvendes over for dem. Derfor er alle elever forpligtet til at være lydhøre over for hinandens forskelligheder.

Dette er ligeledes en vigtig brik i vores arbejde med eleverne. Når vi har valgt at eleverne skal flytte huse to gange i løbet af året, så er det bl.a. for at styrke eleverne i at se og opleve styrken af forskelligheder, samt at opleve at de bliver en klogere udgave af sig selv, når de møder forskelligheden.

Plads til forskellighed, udfordringer, fællesskab og medansvar.

Når vi synes, at det er vigtigt, at eleverne oplever plads til forskellighed, udfordringer, fællesskab og medansvar, så er det ikke noget, der kommer af sig selv. Det kræver, at der er voksne, der tager ansvaret for at hjælpe eleverne med at opnå det.

Vi har valgt, at denne opdragelse eller udvikling er vigtig, og den gennemsyrrer hele skolens virke. Det ses i den fag-faglige undervisning, det ses i vores valgfag, i vores aktiviteter, men i særlig grad i vores elevhuse, hvor eleverne skal bo med 11-13 andre elever og have et fællesskab til at fungere om såvel hyggeligt samvær som praktiske gøremål og rengøring. Hverken i det fag-faglige, i aktiviteter eller i elevhusene forventer vi, at dette arbejde vil ske fuldstændigt gnidningsløst. Der er forskel på forventninger, kultur, vaner og rengøringsstandard fra elev til elev. Denne forskellighed kræver, at vi har et tæt samarbejde med eleverne om at modnes og se både objektivt og nuanceret på sin egen rolle i fællesskabet. Her kommer såvel hus- som kontaktlærerne ind; det er deres rolle at spejle elevernes adfærd, således at eleverne oplever en modning i deres gøren og laden.

Et eksempel kunne være, at hvis eleverne på et værelse ikke fungerer sammen, kan en flytning internt i huset komme på tale, og i mange tilfælde involverer det de øvrige elever i huset, der også må indgå i flytteplanerne. Her oplever eleverne, at de alle sammen må bidrage og måske gå på kompromis med egne ønsker, for at alle kan have det godt. Det kan godt være en svær proces, men ikke desto mindre synes vi, at der finder en vigtig læring sted undervejs. Men denne læring kan ikke finde sted, medmindre der er en voksen til at facilitere denne modning, hvor nogen må gøre noget, der ikke nødvendigvis er til deres eget bedste, for at det bliver bedre for fællesskabet.

Hvad vil vi gøre fremadrettet?

I det kommende skoleår vil vi opprioritere hustimerne og husfællesskabet. Dog skal vi helst ikke i samme omgang nedprioritere kontaktlærefunktionen, men derimod forsøger vi at privatisere den lidt mere. I stedet for at man mødes med hele sin kontaktgruppe, der ikke nødvendigvis har andet tilfælles end at de har den samme kontaktlærer, så vil vi arbejde mere privat med vores kontaktelever. Der er nogle kontaktelever, man møder i den daglige undervisning, der er nogen man møder i husarbejdet, mens der er andre, man som kontaktlærer selv skal være opsøgende for at møde og snakke med. Dette kan foregå på aften- eller weekendvagter, det kan foregå i spisesituationer eller i forbindelse med fællesarrangementer, og vi har ligeledes fortsat kompetencesamtaler med vores kontaktelever, både i starten af skoleåret, og ca. midt på året.

Det ovenfor beskrevne er den mere synlige, strukturerede del af hhv. huslærer- og kontaktlærerarbejdet. Derudover vi har talt om, at vi skal være opmærksomme på at bruge hinanden til sparring omkring vores kontaktelever, herunder på vores mandagsmøder. Vi har ligeledes dannet rammer omkring nogle teams, hvor huslærerne i to elevhuse udgår et husteam, der har et lidt tættere samarbejde om eleverne i de to elevhuse.

Endvidere har vi arbejdet på at optimere det såkaldte årsprojekt, der bl.a. har skiftet navn til mindebog, for at eleverne lettere får billeder af, hvad formålet med arbejdet er. Der skal lægges op til, at mindebogen kan være en fysisk bog, således at det, for nogle elever, bliver en bog, der ikke kun bliver fundet frem, når nogen siger, at man skal, men også fordi man blot, på mere eller mindre kreativ vis, har lyst til at dokumentere året.

Emnerne i hustimerne og de støttende eller udviklende samtaler, eleverne har med deres kontaktlærer vil sammen med den løbende arbejde med Mindebogen give eleverne anledning til refleksion om og forståelse af sig selv og andre, og mindebogen vil derudover give dem mulighed for at fastholde de oplevelser og den udvikling, de gennemløber igennem et efterskoleår.